

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Capitulo Sipontino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

tur decedere intestati. Primæ igitur consultationi tuæ duximus respondendum quòd appellatio Clericorum non solum alios, sed etiam Canonicos comprehendit. In secunda verò dicimus quòd qui extremam voluntatem in alterius dispositione committit, non videtur decedere intestatus. Datum Laterani.

Episcopo Noviomensi.

*Epist. 40.
Quomodo procedi oporteat cum agitur de proprietate.
Cap. Pastoralis. De causa possess. & propriet.*

Pastoralis officij debitum sollicitamente prosequeris, cum iustitiæ zelo succensus, super dubiis juris articulis per apostolicæ sedis oraculum, à qua tuæ pendet iurisdictionis auctoritas, responsum humiliter expetis, & devotus expectas, ne fortè nova opinionum varietas, aut juris expositio varia novitate distincta, non juris effectum pariat, sed iustitiæ potiùs defectum inducat. Sanè, sicut nobis per tuas literas intimasti, contingit aliquando cum is qui se asserit spoliatum, suum trahit spoliatores in causam, inter ipsa juris auspiciâ requisitus quo malit experiri iudicio, litem proprietatis ingreditur, de illata sibi violentia nullam faciens mentionem. Cum autem adeo fuerit in causa processum ut testes sint hinc inde producti, novum iudicium super possessorio nititur inchoare, dicens quia non videtur possessorio renuntiare iudicio qui rem cœperit vindicare, cui ex adverso restititur, quia dum querelam proprietatis sponte proposuit, præiudicium sibi fecit in quaestione possessionis, quam secundum juris ordinem priùs proponi licuit, & debuit terminari. Quid igitur in his statuendum sit, tua fraternitas requisivit. Nos autem consultationi tuæ taliter respondemus, possessorio quidem iudicio, quod de recuperanda seu adipiscenda possessione proponitur antequam renuntiatum sit aut conclusum in proprietatis iudicio primitus instituto, primitus agi potest ab eo qui rem cœperit vindicare, cum legali sit provisione statutum, eum qui fundum vendicavit ab eo cum quo interdictione unde vi potuit experiri, pendente iudicio interdictionem posse nihilominus intentari, aliis possessoriis iudiciis suo robore duraturis, quæ vendicationem dominij sui natura præcedunt. Si verò renuntiatum fuerit seu conclusum ut jam possit proprietatis causa diffinitivæ sententiæ calculo terminari, ne lites litibus inculcentur, & via possit fraudibus aperiri, causa non decisa possessorio non erit utendum, nisi iudex qui de causa cognoscit, hoc ipsum ex

iusta causa viderit expedire, puta cum ex perspicuis indiciis facile arguitur iniquitas invaloris, & spoliatio casus seu malitia probandi dominium subtraxerit facultatem. His igitur & aliis causis inspectis quæ continent æquitatem, aut iustè moverint animum iudicantis, postquam etiam conclusum fuerit, posse agi possessorio iudicio non negamus. Datum Laterani V. Kal. Iunij.

Capitulo Sipontino.

In literis bonæ memoriæ Alexandri Papæ prædecessoris nostri perspeximus contineri quòd olim Garganici Canonici suam ad eum querimoniam detulerunt asserentes quòd cum in privilegiis prædecessorum ipsius Sipontinæ & Garganice Ecclesiæ Archiepiscopo scriberetur, ipse, Garganica Ecclesia de privilegio subtracta, scripserat Archiepiscopo tantum Ecclesiæ Sipontinæ. Insuper ad suggestionem vestram in privilegio ipso quadam subtracta fecerat, & quadam apponi, quæ prædecessorum eius privilegia minimè continebant. Præterea postulabant ab eo ut cum Sipontina & Garganica Ecclesia duæ sedes archiepiscopales existerent, in cœna Domini chrisma confici faceret in utraque, ac ex his qui præficerentur Ecclesiæ Vestanensi pastores, unum in Sipontina, & alium in Garganica præciperet consecrari. Cumque idem prædecessor noster tam Sipontinis Canonicis, qui tunc erant, quam Garganicis mandavisset ut cum privilegiis prædecessorum ipsius, & præsertim felicitis recordationis Eugenij Papæ, cui Garganici multum videbantur inniti, ejus se conspectui præsentarent, utraque partium suos propter hoc ad eum nuntios destinavit. Eis ergo in ipsius præsentia constitutis, felicitis recordationis Benedicti, Paschalis, & Eugenij privilegia diligenter inspexit, ex quorum tenore manifestè cognovit Ecclesiam Sipontinam tantummodo sedem archiepiscopalem existere, cum eosdem prædecessores nostros non nisi Archiepiscopum Ecclesiæ Sipontinæ in eisdem privilegiis nominasse constaret. Privilegium verò ejusdem Eugenij Papæ abrafum & corruptum in quadam sui parte liquidò deprehendit, quia cum in titulo ejusdem privilegij fuisset tantummodo positum *Archiepiscopo Ecclesiæ Sipontina*, ultima syllaba dictionis ipsius abrafata fuerat cum præcedente vocali, duabus præcedentibus syllabis dictionis ejusdem remanentibus

*Epist. 41.
De dignitate & auctoritate Archiepiscopi Sipontini.*

mentibus integris, & literæ superposita linea titulari, loco ejus quod abradum fuerat, hæc dictio *Garganico* erat sub brevitate notata. Ex sequentibus etiam manifestè perpendit privilegium ipsum in prædicta tantummodo fuisse parte falsatum, cum licet in titulo ipsius privilegij hæc dictio *Garganico* quocunque modo fuisset vitio falsitatis inserta, inferiùs tamen non recipiebatur sub protectione apostolicæ sedis nisi Ecclesia Sipontina, Garganica ei, tanquam subdita, confirmata. Inspexit quoque scriptum bonæ memoriæ Benedicti Papæ, cujus tempore in Ecclesia vestra sedes archiepiscopalis fuerat constituta, & ex tenore ipsius, quem Garganici pro se facere reputabant, comperit manifestè tantum Ecclesiam vestram archiepiscopalem sedem fuisse constitutam ab ipso, cum ipse Leonem quondam Sipontinensem Archiepiscopum non in Sipontinam & Garganicam, sed in Sipontinam tantum, Angeli obtentu se assereret promovisse. In privilegio quoque prædicti Paschalis reperit contineri quòd ipse inter alia Vestanensem episcopatum Ecclesiæ Sipontinæ concessit, de Garganica non habita mentione. In alio etiam privilegio ejusdem Paschalis habebatur expressum quòd ipse oblationes Ecclesiæ beati Michaëlis Alberto quondam Sipontino Archiepiscopo confirmavit. Idem igitur Alexander prædecessorum suorum inhærens vestigijs, cum Garganici nihil penitus probavissent in privilegio ejus positum fuisse vel demptum nisi quòd supradicti Eugenij Papæ privilegium continebat, tam ipsorum quam dictorum prædecessorum suorum privilegia confirmavit, statuens de consilio fratrum suorum, non duas, sed unam tantum archiepiscopalem sedem existere, videlicet Ecclesiam Sipontinam, & ne de cetero Sipontinus & Garganicus, sed Sipontinus Archiepiscopus solummodo diceretur, chrisma quoque confici, & Vestanensem electum per Archiepiscopum consecrari in Ecclesia Sipontina decrevit, sicuti bonæ memoriæ G. Archiepiscopus Sipontinus Maragdam Vestanensem electum in eadem Ecclesia consecravit. Subjunxit autem, ne scriptum suum in archidiaconatu & alijs dignitatibus, si quæ olim canonicè concessæ fuerant Ecclesiæ Garganicæ sæpius nominatæ, aliquod ei præjudicium generaret. Et licet bonæ memoriæ Lucij Papa prædecessor noster prædecessoris sui sententiam confirmasset, Garganici

Tom. I.

tamen sententiæ non parentes, tempore felicis recordationis Urbani Papæ prædecessoris nostri sopitam controversiam suscitaverunt, dicentes quòd vos verum privilegium sæpediti Eugenij Papæ præsumperatis infringere, ac aliud falsum confingere in Ecclesiæ Garganicæ detrimentum, & ut non per vos, sed per eos videretur falsitas procurata, tres literas ultimas hujus dictionis, *Sipontino*, de privilegio falso feceratis abradere, & hanc dictionem, *Garganico*, loco earum apponi. Unde idem Urbanus bonæ memoriæ Barenfi Archiepiscopo & Melphienfi & Troiano Episcopis per apostolica scripta mandavit ut à Canonicis sancti Angeli requisiti, ab his quos ipsi exprimerent nominatim veritatem diligenter investigare curarent super privilegijs quæ vos dicebamini vel falsasse vel incidisse in Ecclesiæ Garganicæ detrimentum. Verum quamvis Archiepiscopus & Episcopi memorati quamplures testes receperint productos ab eis, interveniente tamen obitu tam ejusdem Urbani quam sanctæ memoriæ Gregorij successoris ipsius, & guerris in Sicilia regno subortis, non fuit ampliùs tunc processum. Deinde cum Garganici depositiones testium receptorum bonæ memoriæ Cælestino Papæ prædecessori nostro præsentare curassent, ipse illas recipere noluit, sed potiùs latam à supradicto Alexandro Papa sententiam confirmavit, & Garganicis super prædictis omnibus perpetuum duxit silentium imponendum. Tandem cum partes ad nostram præsentiam accessissent, exhibitas nobis depositiones testium prædictorum fecimus publicari. Sed post disceptationem longam hinc inde præmissam vester proposuit procurator quòd in personas testium ab altera parte productorum vellet opponere ac eas objectu quorundam criminum reprobare. Quare nos partium parentes laboribus & expensis, bonæ memoriæ Melphienfi & venerabili fratri nostro Vigiliensi Episcopo dedimus in mandatis ut eum neutra partium ante publicationem testium se velle in personas eorum excipere prædixisset, ab ipsis juramento recepto quòd hæc malitiosè non facerent, audirent & in scriptis redigerent quæ super objectis criminibus pars vestra contra testes prædictos vel pars altera contra vestros ducerent proponenda, & ea nobis mitterent sub suarum testimonio literarum, festum omnium sanctorum pro edicto peremptorio partibus assignan-

L L I I

tes, quo recepturae sententiam nostro se conspectui praesentarent; ad quod si qua partium venire contemneret, nos nihilominus procederemus in causa, quantum iustitia pateretur. Mandavimus etiam eisdem Episcopis ut privilegia Paschalis, Eugenij, & Alexandri, & alia communia documenta quae Garganici requirebant, sibi facerent percensuras ecclesiasticas exhiberi, & ea nobis dirigere non differrent. Iidem ergo Episcopi juxta mandatum apostolicum procedentes receperunt testes ab utraque parte productos, & tam depositiones eorum quam privilegia quae ipsis fuerunt à Sipontinis exhibita, nobis sub sigillis suis dirigere procurarunt. Licet autem ad praefixum vobis terminum pars vestra non venerit, immo nec post terminum etiam diutius expectata, quia tamen terminus ipse peremptorie vobis fuerat assignatus, & absentia vestra divina praesentia supplebatur, dicta testium examinavimus diligenter, & omnibus quae utrinque proposita fuerant plenius intellectis, cognovimus manifeste quod nihil à Garganicis fuerat sufficienter ostensum, per quod ejusdem Alexandri deberet sententia retractari. Quare ipsam de fratrum consilio in consistorio nostro per diffinitivam sententiam voce viva confirmavimus, & nunc etiam auctoritate apostolica confirmamus &c. usque communimus. Nulli &c. Datum Laterani VIII. Kal. Iunij.

Littere Regis Armeniorum ad D. Papam.

Epist. 42.
Respondet epistolis quas ad ipsum Papam scripserat, quae extant supra l. 2. epist. 253. 255.

Paternitatis vestrae literas, quas per dilectum & fidelem nuntium nostrum nobis direxistis, ea qua decuit reverentia & devotione suscepimus, & per earum significata pleno collegimus intellectu vos caritatis visceribus regiam majestatem nostram amplexari. Continebant etiam quod in devotione & amore apostolicae sedis persisteremus; & in hoc semper perseverare cupimus, & optamus, & testis est rerum effectus, dum de omnibus negotiis nostris ad apostolicam sedem appellamus. Misistis autem nobis per eundem nuntium nostrum vexillum sancti Petri in memoriam dilectionis sedis apostolicae, quod semper ante nos portari contra inimicos crucis ad honorem sanctae Romanae Ecclesiae faciemus. Nuntius vero noster nobis insinuare curavit se benigne & honorifice à beatitudine vestra esse susceptum, & quod omnibus petitionibus nostris aures pietatis vestrae diligenter & efficaciter accom-

modastis. quod quidem mellifluis literis vestris perspicue intelleximus. Super his omnibus praedictis sanctae paternitati vestrae gratiarum actiones exsolvimus assiduas. Precari autem & exhortari nos voluistis ut contra conatus & violentias paganorum nos murum opponeremus ascendentibus ex adverso. quod quidem qualiter haec fecerimus, vestrae, prout credimus, non extat incognitum paternitati, atque de cetero pro lege nostra & defensione fidei Christianae, muniti vestra gratia, fortitudinis nostrae clypeum in manu forti & brachio extento contra barbaricas nationes opponemus, quousque desideratum subsidium nobis mittatis. Mandastis nobis saepe & saepius quod teneremus pacem Antiochiae & Comiti Tripolitano. quod amoris vestri gratia nunc usque bene observavimus. Verum nulli veniat in dubium quod per Dei gratiam bene non habeamus posse Antiochenorum repugnantiam & audaciam refrenare. Quomodo autem & qualiter nuper adversum nos se habuerunt, sanctam paternitatem vestram latere nolumus. Miserunt nuncios suos Comes Tripolitanus & Antiocheni ad Roconodensem crucis inimicum & adversarium nostrum, & contra nos se ei alligaverunt, & machinati sunt ad invicem quod Roconodensis crudelissimus ex una parte, Comes Tripolis & Antiocheni ex altera, nos infestare non cessarent, donec à regni folio nos eliminarent. Quod cum audivimus, nostros misimus exploratores, qui tandiu insidiati sunt quoad usque ceperunt praedictos nuntios; quibus ante pedes potentiae nostrae adductis, trementibus & verentibus, rei veritatem aperta voce nobis exposuerunt. Dehinc ad fines Antiochenorum accessimus, ibique per tres menses cum multo labore & sudore inviti plurima sustinimus. Post haec quicquid voluerunt Antiocheni, non timore illorum, sed precibus vestris, moleste ferentes supplevimus. Eapropter in regno nostro non modica damna incurrimus, & à servitio Dei & Christianitatis nos declinare invitos oportuit. Venientibus autem desideratis Legatis vestris, praevia divina potentia, in praesentia ipsorum rei certitudinem per eosdem nuntios, si vita eis comes fuerit, explicari faciemus. Ad haec sanctitati vestrae supplicamus ut diu expectatum & desideratum succursum festinanter transmittatis. Magna etenim discordia inter barbaricas nationes est emerisa, &

Vide supra lib. 2. epist. 253. 259.